

Financiën Landbouwschap

VOORSTEL:

Algemene heffing ruim 12 pct omhoog

Jaarrekening 1976

De inkomsten uit de algemene heffingen bedragen f 17.568.813,—. Daarbij is rekening gehouden met de contributieaftrek voor leden die aangesloten zijn bij daartoe aangewezen organisaties. Rekening houdend met onder meer inkomsten uit bijzondere diensten en dienstenverlening aan derden hebben de totale inkomsten van het Landbouwschap in 1976 f 18.757.555,— bedragen.

De uitgaven over 1976 belopen f 18.272.490,—. Het voordelig verschil, groot f 485.065,—, zal worden toegevoegd aan de algemene reserve, die per eind 1976 is gestegen tot f 13.877.907,—. Deze reserve is bedoeld om de uitgaven van de eerste negen maanden van 1977 te financieren. Immers eerst per oktober worden de inkomsten uit de heffingen 1977 verwacht.

Het financieel verslag 1976 bevat niet alleen de inkomsten en de uitgaven uit de algemene heffingen, maar ook een overzicht van de **bijzondere diensten en bestemmingsheffingen**.

— De opcenten algemene heffing bedroegen in 1976 f 1.638.276,—. Hiervan is f 1.085.152,— uitgekeerd als subsidie ten behoeve van de akkerbouw (f 521.211,—), veehouderij (f 266.941,—) en tuinbouw (f 297.000,—). Tevens gaat er een gedeelte naar de bestrijding aardappelmoesheid en praktijkonderzoek pluimvee.

— De bijzondere dienst garantieregeling en exportbevordering pootaardappelen toont in 1976 een inkomstenbedrag uit areaal- en plombehffingen van f 5,4 mil-

joen. Hiervan wordt ruim f 1,2 miljoen als subsidie verstrekt aan de STOPA. En een bedrag van f 18,5 miljoen komt ten gunste van de volgende jaren. Dit bedrag heeft een bufferfunctie om plotselinge moeilijkheden op de markt van pootaardappelen op te vangen.

— De inkomsten uit de dienst **Heffingsverordening aardappelen** waren in 1976 f 697.586,—. Uit deze uitkomsten is een subsidie verstrekt aan het Algemeen Aardappelfonds.

— Tot de bijzondere diensten behoort de dienst **gezondheidszorg** voor dieren. De middelen van het Landbouwschap om de Stichting Gezondheidszorg voor Dieren te financieren waren in 1976 bijna f 26,4 miljoen.

Het Landbouwschap heeft in 1976 f 24,5 miljoen uitgegeven voor de bestrijding van dierziekten.

De bijdragen voor de bestrijding van Veewetziekten hebben in 1976, evenals in 1975 en 1974, f 8 miljoen bedragen.

— De inkomsten uit de heffing dienst **rundveeverbetering** waren in 1976 f 13 miljoen. Het Landbouwschap heeft in 1976 ruim f 15 miljoen uitgegeven voor rundveeverbetering.

Het bestuur van het Landbouwschap heeft in de openbare vergadering van 2 november j.l. de rekening van inkomsten en uitgaven over 1976 vastgesteld. Tevens werd in deze vergadering de begroting voor 1978 behandeld. Deze begroting wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de S.E.R.

Begroting 1978

De inkomsten uit de algemene heffing zullen netto f 21.622.000,— bedragen. Daarbij is rekening gehouden met de contributieaftrek, die ongeveer 35% van de bruto-inkomsten uit de heffingen is. De contributieaftrek wordt verleend aan leden van daartoe aangewezen organisaties, zoals stands- en vakorganisaties.

Bijzondere diensten

De bijzondere diensten vormen een belangrijk onderdeel van de begroting van het Landbouwschap. De inkomsten van de diensten worden onder meer verkregen via een bestemmingsheffing in de vorm van opcenten (op de algemene heffing) en heffingen die rechtstreeks aan bepaalde productiesectoren worden opgelegd.

— De opcenten algemene heffing zijn voor het jaar 1978 begroot op f 1.602.400,—. Van dit bedrag wordt f 779.500,— bestemd voor subsidiëring van het onderzoek in de akkerbouw, veehouderij en tuinbouw. Tevens worden er nog bedragen uitgetrokken voor de bestrijding aardappelmoesheid en praktijkonderzoek pluimvee resp. f 372.700,— en f 255.000,—.

— De inkomsten van de bijzondere dienst **Verordening heffingen pootaardappelen** zijn begroot op f 5,3 miljoen. Van het totaal bedrag wordt o.a. 2 miljoen bestemd voor de STOPA ten behoeve van een garantieregeling, en wordt f 1 miljoen gereserveerd voor het NIVAP.

— Voor de bijzondere dienst **Heffingsverordening aardappelen** wordt een heffing van f 12,— per hectare opgelegd. De inkomsten worden geraamd op f 720.000,—. Hiervan wordt een subsidie van f 615.000,— begroot voor het Algemeen Aardappelfonds van het Landbouwschap voor Aardappelen.

— De begroting 1978 van het Landbouwschap voorziet in de financiering van de **gezondheidszorg** voor dieren met een rechtstreekse bestemmingsheffing van f 15,1 miljoen, terwijl f 6,9 miljoen geïnd worden door de productieschappen. De inkomsten uit de Rentiëverordening NCD-bestrijding zullen f 2 miljoen zijn. Het Landbouwschap raamt de uitgaven 1978 voor de bestrijding van dierziekten op f 29,7 miljoen.

— De heffingen ten behoeve van de bijzondere dienst **Rundveeverbetering** zijn begroot op f 12,6 miljoen.

In de gewone dienst voor het begrotingsjaar 1978 worden de uitgaven op f 22.888.300,— geraamd. De dekking van dit bedrag wordt grotendeels verkregen uit de algemene heffing. De Begrotingscommissie, die uit vertegenwoordigers van ondernemers en werknemers in de land- en tuinbouw bestaat, heeft in haar advies voorgesteld de algemene heffing te verhogen. Het bestuur van het Landbouwschap neemt dit voorstel over, hetgeen betekent dat de algemene heffing ruim 12% stijgt. Een verdere stijging zou voor vele boeren en tuinders neerkomen op een te grote lastenverzwaring.

Bemesting van fabrieksaardappelen [1]

(door ir. J. Prummel)

Aardappelen stellen hoge eisen aan de bemesting. Dit wordt mede bepaald door het relatief zwakke wortelstelsel en het geringe opnemingsvermogen van de aardappelplant. Gerekend naar een behoefte van 200 kg N (à f 1,15), 100 kg P₂O₅ (à f 0,90) en 150 kg K₂O (à f 0,94 als patent-kali) bedragen de meststofkosten voor fabrieksaardappelen ca. f 470,— per ha. Fabrieksaardappelen behoren in het veenkoloniale bouwplan dan ook tot de gewassen met de hoogste bemestingskosten per ha. Een juist afgestelde bemesting is daarom van belang voor het verkrijgen van een hoog netto resultaat.

Vele onderzoekresultaten zijn beschikbaar om een advies te kunnen geven over de meest gewenste bemesting van dit gewas. Belangrijke opbrengstverhogingen door toepassing van andere en betere bemestingsmethoden lijken in de nabije toekomst onder de huidige omstandigheden niet erg waarschijnlijk. De bemestingsgewoonten in de praktijk lijken over het algemeen vrij goed overeen te stemmen met wat volgens proefveldgegevens gemiddeld voor het bereiken van een maximale opbrengst nodig is. Dit zegt natuurlijk niet, dat er in individuele gevallen altijd goed wordt bemest.

Gerekend naar de huidige situatie is de kalktoestand van de grond voor aardappelen vrijwel optimaal. In een bouwplan met gewassen die hogere eisen aan de kalktoestand stellen (suikerbieten), is een verhoewent, hoewel dit niet ten voordele ging van de kalktoestand echter geis voor aardappelen, waar bekalking negatief werkt.

Grondonderzoek als basis voor de toe te dienen meststofhoeveelheden lijkt behalve voor pH, fosfaat kali en magnesium ook perspectieven te bieden bij de stikstofbemesting. Dit opent nieuwe perspectieven voor een meer rationeel gebruik van de stikstofmeststoffen. Een iets ruimere kalibemesting dan tot nu toe gebruikelijk is, lijkt nodig te zijn om

een te sterke uitputting van de grond te voorkomen, mede in verband met de toenemende verbouw van veel kali onttrekkende suikerbieten.

Organische bemesting

Aardappelen zijn dankbaar voor een organische bemesting. Het effect van groenbemesting of van dierlijke mest is bij aardappelen evenals bij bieten groter dan bij de meeste andere gewassen. De opbrengstverhoging bij aardappelen bedraagt 5%. Het effect van dierlijke mest op het uitbetalingsgewicht van fabrieksaardappelen is echter geringer (bij voorjaarstoediening ca. 1%), omdat deze meststoffen ook chloor bevatten, wat een nadelige invloed heeft op het onderwatergewicht (zetmeelgehalte). Toepassing van dierlijke mest is daarom alleen aan te bevelen voor fabrieksaardappelen bij tijdige toediening in de herfst, waardoor het chloor met het regenwater kan uitspoelen.

Bij gebruik van stalmest mag niet op de stikstofbemesting worden bezuinigd, omdat voor de hogere produktie extra stikstof nodig is. Dit geldt ook voor groenbemesting.

Om stufgevaar te voorkomen is het zaak van een bodembedkend tussengewas (winterrogge) in de voorafgaande nazomer aan te bevelen.

Kalktoestand

Aardappelen stellen op zand- en dalgrond lagere eisen aan de kalktoestand van de grond dan andere gewassen. Voor aardappelen is de optimale pH-KCl 4,7 voor bieten als meest kalkminnend gewas > 6. Naarmate het percentage bieten in het bouwplan toeneemt moet de kalktoestand dan ook hoger zijn (bij een bouwplan met 50% aardappelen en met 0, 10 en 25% bieten bij 5-7,9% humus pH-KCl resp. 4,9, 5,2 en 5,6 en bij 8-14,9% humus pH-KCl resp. 4,7, 5,0 en 5,4). Bij de in verband met de verbouw van bieten meest gewenste pH neemt de opbrengst van aardappelen iets af. De opbrengstdepressie voor aardappelen bedraagt bij pH-KCl 5,0 en 5,5 resp. 0,5 en 3,5%.

Uit de bestaande pH-frequentieverdeling kan worden berekend dat de kalktoestand van de percelen voor aardappelen vrijwel optimaal is (opbrengst depressie door te lage of te hoge pH ca 0,5 à 1,0%). Gerekend over het gehele bouwplan heeft een vrij groot aantal percelen echter een te lage pH. Bij een bouwplan met 50% aardappelen met 0, 10 en 25% bieten bedraagt het aantal percelen met een te lage pH resp. 58, 85 en 94%. Het toenemend gebruik van mengmeststoffen, die verzuren werken en een geringere kalkaanvoer met hoog procentige kalkammonsalepten werken in dit opzicht nadelig. Hoewel het gebruik van kalkmeststoffen sterk gepropageerd is, blijkt er in dit verband nog veel verbetering mogelijk. Verhoging van de kalktoestand dient te geschieden met het oog op de verbouw van bieten. De daling van de aardappelopbrengst door verhoging van de pH kan ten dele worden voorkomen door op een juiste plaats in het bouwplan te bekalken. Door

te bekalken na aardappelen en vóór bieten kan tegemoet worden gekomen aan de lagere eisen die aardappelen aan de pH stellen. Dit geeft bovendien minder kans op het optreden van aardappelschurft, wat aanleiding kan geven tot een lager onderwatergewicht dan met het zetmeelgehalte overeenkomt. Een bekalking vóór het rooien van de aardappelen heeft als voordeel, dat de kalk zonder extra kosten goed door de bouwvoor wordt gemengd.

Gewaarschuwd moet worden tegen bekalking van percelen die reeds een goede pH bezitten. Bij te hoge kalktoestand van de grond is de kans op het optreden van voedingsgebreken n.l. groter, met name van mangaangebrek (in toenemende mate naarmate de pH boven 5,4 ligt). De bekalking zal daarom aan de hand van het grondonderzoek moeten worden uitgevoerd. (Volgende week stikstof en fosfaat).

Naar aanleiding van een bespreking in Emmen in december 1976 met de AVEBE over toekomstverwachtingen van de fabrieksaardappelteelt in verband met de grondstoffenvoorziening, is aan de hand van onderzoekresultaten en ten behoeve van de Stichting voor de Akkerbouwproefbedrijven op Zand- en Dalgrond in Middenoost- en Noordoost-Nederland een overzicht over bemestingsaspecten bij fabrieksaardappelen opgesteld. Onder de kop: „Bemesting van fabrieksaardappelen” zullen wij in de komende weken dit overzicht van de hand van Ir. J. Prummel van het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid te Haren publiceren.